

જિલા જેલ મેં વૃહદ વિધિક જાગરૂકતા શિવિર કા આયોજન

પ્રધાન જિલા ન્યાયાધીશ ને બંદિયો કો દી અધિકારો કી જાનકારી

પુષ્ટાંજલિ ટુડે સે જિલા બ્લ્યૂરો ચીફ
હારચરણ પ્રાધિકારી

પત્રા। રાષ્ટ્રીય વિધિક સેવા પ્રાધિકરણ એવં મ.પ્ર.
રાજ્ય વિધિક સેવા પ્રાધિકરણ કે નિર્દેશનુસાર

અધિયાન કે તહીં આયોજન શિબિર મેં પ્રધાન
જિલા ન્યાયાધીશ ને જેલ બંદિયો કો બતાવ્યા કિ
સંવિધાન કે તહીં સર્પી બંદિયો કો નિશ્ચલ વ
લરિત ન્યાય પ્રાસ કરને કા અધિકારી હૈ। ઉહેને

કર સકે। ઉહેને મહિલા બંદિયો સે ખૂશી પ્રશ્ન
જેસી કુરીતિ સમાપ્ત કરેને આરે સર્પી બંદિયો કો
અપરાધ કા પ્રાયશિષ્ટ કર પરિવાર કે સથ
સુખમય જીવન વ્યતીત કરને કે લિએ સમજાયા।

પુષ્ટાંજલિ ટુડે સે જિલા બ્લ્યૂરો ચીફ
હારચરણ પ્રાધિકારી

પત્રા। રાષ્ટ્રીય વિધિક સેવા પ્રાધિકરણ એવં મ.પ્ર.
રાજ્ય વિધિક સેવા પ્રાધિકરણ કે નિર્દેશનુસાર

બુધવાર કો વિધિક સેવા દિવસ કે મૌખીક પર
જિલા જેલ પણ મેં પ્રધાન જિલા એવં સત્ર
ન્યાયાધીશ સહ અધ્યક્ષ જિલા વિધિક સેવા
પ્રાધિકરણ કુ. ભાવા સાથી અધ્યક્ષતા મેં
વૃહદ વિધિક જાગરૂકતા શિવિર કા આયોજન
કિયા ગયા। 'હક્ક હમારા ભી તો હૈ/75'

કહા કિ નિયુક્ત ઐનલ લોયસં ઔર પૈરાલીન્ઝિલ
બોલોન્ઝિસ કો વિચારાધીન બંદિયો દ્વારા અપરાધ
સે સંબોધિત સંપૂર્ણ જાનકારી સત્ત્વતાપૂર્વક દેના
યોગ્ય પ્રકરણો કો નિરાકરણ કરને કે લિએ ભી
કે સમય ઉનકા પક્ષ પૂર્ણ રૂપ સે રખ સકે ઔર
સંબંધિત ન્યાયાધીશ ઉચિત રૂપ સે ન્યાય પ્રદાન

ઇસકે સાથ હી 12 નવમ્બર કો નેશનલ લોક
અદાલત મેં રાજીનામા યોગ્ય બસૌરે કે અભિવાક
યોગ્ય પ્રકરણો કો નિરાકરણ કરને કે લિએ ભી
સંચિત રાજેન્દ્ર કુમાર પાટીદાર ને બંદિયો કો
"હક હમારા ભી તો હૈ/75" અધિયાન કે તહીં

સર્પી બંદિયો કો એકત્રિત કી ગઈ જાનકારી
ઓર ઉચ્ચ એવું ઉચ્ચતમ ન્યાયાધીશ મેં ઉપયોગ
કરને કે બારે મેં બતાવ્યા। સાથ હી જિલા વિધિક
સેવા પ્રાધિકરણ કે માધ્યમ સે નિશ્ચલ બ
લતરિત ન્યાય પ્રાપ્ત કે લિએ કી રહી હૈ વહી
કાર્યવાહીની કે બારે મેં જાનકારી દી। જિલા
વિધિક સહાયતા અધિકારી દેવન્ડ સિંહ પરસો
દ્રાગ કાર્યવાહીની સંચાલન કા પ્રાધિકરણ કી
યોજનાઓ કો જાનકારી પ્રદાન કી ગઈ। ઉપ
જિલા અધીકારક રાજેન્દ્ર મિશા ને આભાર પ્રશ્નન
કિયા એવા મેં ઐનલ માંન કિ નિર્માણ
ખર્ચ, એનલ લોયસં તથ પૈરાલીન
કાર્યવાહીની કો સંબંધિત કો સંબંધિત
બંદિયો કો નિરાકરણ કરને કે લિએ ભી
સંચિત રાજેન્દ્ર કુમાર પાટીદાર ને બંદિયો કો
"હક હમારા ભી તો હૈ/75" અધિયાન કે તહીં

સર્પી અધમદ વ જેલ સ્ટોન ઉપરથિત રહે।

પ્રધાન જિલા ન્યાયાધીશ દ્રાગ શિબિર ઉપરથિત
મમતા મિશા કો કી ગઈ જિસ પર ઉહેને
બેદ્ભભાવ પૂર્ણ રવીયા અપનાતે હુએ
અવેક કો અવેક બંદિયો કો સંબંધિત
નિર્માણ કો કી ગઈ। ઉપરથિત
દ્રાગ કાર્યવાહીની એવું કો
બંદિયો કો નિરાકરણ કરને કે લિએ કહા।
સર્પી જીવનશાળા કો નિરીક્ષણ ભી કિયા ગયા।

પ્રધાન જિલા ન્યાયાધીશ દ્રાગ શિબિર ઉપરથિત
મમતા મિશા કો કી ગઈ જિસ પર ઉહેને
બેદ્ભભાવ પૂર્ણ રવીયા અપનાતે હુએ
અવેક કો અવેક બંદિયો કો સંબંધિત
નિર્માણ કો કી ગઈ। ઉપરથિત
દ્રાગ કાર્યવાહીની એવું કો
બંદિયો કો નિરાકરણ કરને કે લિએ કહા।
સર્પી જીવનશાળા કો નિરીક્ષણ ભી કિયા ગયા।

પ્રધાન જિલા ન્યાયાધીશ દ્રાગ શિબિર ઉપરથિત
મમતા મિશા કો કી ગઈ જિસ પર ઉહેને
બેદ્ભભાવ પૂર્ણ રવીયા અપનાતે હુએ
અવેક કો અવેક બંદિયો કો સંબંધિત
નિર્માણ કો કી ગઈ। ઉપરથિત
દ્રાગ કાર્યવાહીની એવું કો
બંદિયો કો નિરાકરણ કરને કે લિએ કહા।
સર્પી જીવનશાળા કો નિરીક્ષણ ભી કિયા ગયા।

પ્રધાન જિલા ન્યાયાધીશ દ્રાગ શિબિર ઉપરથિત
મમતા મિશા કો કી ગઈ જિસ પર ઉહેને
બેદ્ભભાવ પૂર્ણ રવીયા અપનાતે હુએ
અવેક કો અવેક બંદિયો કો સંબંધિત
નિર્માણ કો કી ગઈ। ઉપરથિત
દ્રાગ કાર્યવાહીની એવું કો
બંદિયો કો નિરાકરણ કરને કે લિએ કહા।
સર્પી જીવનશાળા કો નિરીક્ષણ ભી કિયા ગયા।

પ્રધાન જિલા ન્યાયાધીશ દ્રાગ શિબિર ઉપરથિત
મમતા મિશા કો કી ગઈ જિસ પર ઉહેને
બેદ્ભભાવ પૂર્ણ રવીયા અપનાતે હુએ
અવેક કો અવેક બંદિયો કો સંબંધિત
નિર્માણ કો કી ગઈ। ઉપરથિત
દ્રાગ કાર્યવાહીની એવું કો
બંદિયો કો નિરાકરણ કરને કે લિએ કહા।
સર્પી જીવનશાળા કો નિરીક્ષણ ભી કિયા ગયા।

પ્રધાન જિલા ન્યાયાધીશ દ્રાગ શિબિર ઉપરથિત
મમતા મિશા કો કી ગઈ જિસ પર ઉહેને
બેદ્ભભાવ પૂર્ણ રવીયા અપનાતે હુએ
અવેક કો અવેક બંદિયો કો સંબંધિત
નિર્માણ કો કી ગઈ। ઉપરથિત
દ્રાગ કાર્યવાહીની એવું કો
બંદિયો કો નિરાકરણ કરને કે લિએ કહા।
સર્પી જીવનશાળા કો નિરીક્ષણ ભી કિયા ગયા।

પ્રધાન જિલા ન્યાયાધીશ દ્રાગ શિબિર ઉપરથિત
મમતા મિશા કો કી ગઈ જિસ પર ઉહેને
બેદ્ભભાવ પૂર્ણ રવીયા અપનાતે હુએ
અવેક કો અવેક બંદિયો કો સંબંધિત
નિર્માણ કો કી ગઈ। ઉપરથિત
દ્રાગ કાર્યવાહીની એવું કો
બંદિયો કો નિરાકરણ કરને કે લિએ કહા।
સર્પી જીવનશાળા કો નિરીક્ષણ ભી કિયા ગયા।

પ્રધાન જિલા ન્યાયાધીશ દ્રાગ શિબિર ઉપરથિત
મમતા મિશા કો કી ગઈ જિસ પર ઉહેને
બેદ્ભભાવ પૂર્ણ રવીયા અપનાતે હુએ
અવેક કો અવેક બંદિયો કો સંબંધિત
નિર્માણ કો કી ગઈ। ઉપરથિત
દ્રાગ કાર્યવાહીની એવું કો
બંદિયો કો નિરાકરણ કરને કે લિએ કહા।
સર્પી જીવનશાળા કો નિરીક્ષણ ભી કિયા ગયા।

પ્રધાન જિલા ન્યાયાધીશ દ્રાગ શિબિર ઉપરથિત
મમતા મિશા કો કી ગઈ જિસ પર ઉહેને
બેદ્ભભાવ પૂર્ણ રવીયા અપનાતે હુએ
અવેક કો અવેક બંદિયો કો સંબંધિત
નિર્માણ કો કી ગઈ। ઉપરથિત
દ્રાગ કાર્યવાહીની એવું કો
બંદિયો કો નિરાકરણ કરને કે લિએ કહા।
સર્પી જીવનશાળા કો નિરીક્ષણ ભી કિયા ગયા।

પ્રધાન જિલા ન્યાયાધીશ દ્રાગ શિબિર ઉપરથિત
મમતા મિશા કો કી ગઈ જિસ પર ઉહેને
બેદ્ભભાવ

सम्पादकीय सवर्णों को आरक्षण

गरीब सवर्णों को आरक्षण देने पर सुप्रीम कोर्ट ने भी मुहर लगा दी है और इसके साथ ही आरक्षण के समग्र आधिकारिक स्वरूप में फिर बदलाव की शुरुआत हो जाएगी। हालांकि, यह महत्वपूर्ण फैसला सुप्रीम कोर्ट ने बहुमत से करा गया है। तीन न्यायमूर्ति इस व्यवस्था के पक्ष में थे, जिनकी प्रधान न्यायाधीश यू.यू.लिलित और न्यायपूर्ण एस.एस.रखीद ने इस आरक्षण के खिलाफ उमत देते हुए इसे अवैध और भेदभावपूर्ण करार दिया है। पांच जजों की पीठ की ओर से बहुमत से आए इस फैसले के बाद सर्वण गरिबों को दस प्रतिशत आरक्षण मिलना जारी रखेगा। अभी तक संशय बना हुआ था कि गरीब सवर्णों को आरक्षण मिलना चाहिए या नहीं, क्योंकि आरक्षण की व्यवस्था तो अनुसूचित जातियों-जनजातियों व अन्य पिछड़ी जातियों के लिए हुई थी। संसद ने 10 दिसंबर 2019 में अधिक रूप से पिछड़ीं (डिंडल्यूएस) को आरक्षण देने के लिए कानून बनाया था। सरकार के इस फैसले को सर्वोच्च न्यायालय में चुनौती दी गई थी, जिस पर अब फैसला आया है और इसका व्यापक सामाजिक-राजनीतिक असर भी विभिन्न राज्यों में दिखेगा। जाहिर

है, जब संसद ने कानून बना दिया है, तो उस कानून को चुनावी देना आसान नहीं है। फिर भी दो न्यायमूर्तियों की राय प्रियंतर रही है, यह वास्तव में संकेत है कि गरीब सवर्णों को आरक्षण देने का मामला आगामी दिनों में भी गरम रहेगा। क्या आरक्षण देने का को दूर किया जा सकता है? दूर क्या आरक्षण की बड़ी मांग को खारिज किया जा सकता है? यही फैसले में न्यायमूर्ति पारदीवाला ने कहा है, यह विचार करने की जरूरत है कि आरक्षण कब तक जरूरी है? उन्होंने यह भी कहा कि गैर-बराबरी को दूर करने के लिए आरक्षण कोई अंतिम समाधान नहीं है। यह सिर्फ एक शुरुआत है। मतलब आरक्षण का सवाल बहुत व्यापक है और हमें इसके लाभ-हानि पर विचार करते हुए अग्र बड़ना चाहिए। पिछड़ी जातियों, जनजातियों और गरीब सवर्णों के बीच भी या जात्वात्किंव बचित हैं, उनको हम लाभ पहुंचा पाएं, तो इसके बेहतर कुछ नहीं। अपने देश में अभी भी वर्चितों की बड़ी संख्या है, जिसे मदद की जरूरत है। सरकारों को अपने स्तर पर कोशिश करनी चाहिए कि किसी वर्ग को कागज पर आरक्षण देने से ज्यादा जरूरी है, उस वर्ग के जरूरतमदों तक आरक्षण को पहुंचाना, लेकिन क्या ऐसा हो रहा है। सर्वोच्च न्यायालय के इस अहम फैसले पर राजनीति भी तेज हो गई है। अधिकरत राजनीतिक पार्टीयों ने इस फैसले का स्वागत किया है, तो वहाँ दलित समुदाय के कुछ बुद्धिजीवियों के स्वर प्रतिकूल हैं। आखिर नाराजगी कहा है और क्यों है? दरअसल, सर्वोच्च न्यायालय पहले आरक्षण को 50 प्रतिशत से बढ़ाने से इनकार कर चुका है। इसकी सीधा सा अर्थ है, 50 प्रतिशत की आरक्षण सीमा का अवधि को व्यावहारिक अर्थ नहीं रह गया है। ऐसे में, आबादी के अनुपात में अन्य पिछड़ी जातियों या औलीसी की ज्यादा आरक्षण देने के बारे में जरूर सोचना चाहिए। राजनीतिक दलों को यह सुनिश्चित करना होगा कि किसी भी पिछड़ी जाति या समाज में यह संदेश न जाए कि गरीब सवर्णों को तो आरक्षण मिलने लगा, पर हमें नहीं मिला।

सप्ताह भर चलना था, लेकिन नौवें महीने में चल रहा युद्ध

जब रूस की सैन्य शक्ति और उसकी अर्थव्यवस्था, के संबंध में अनुमान गलत था, तब युद्ध के बारे में अनेक भविष्यवाणियां वास्तविकता बन गई हैं। जैसा कि बहुतों को आशंका थी, युद्ध ने द्वितीय विश्व युद्ध की समसियों के बाद से यूरोप में सभसे बड़ा शरणार्थी संकट पैदा कर दिया है। युद्ध की शुरुआत के बाद से 14.9 मिलियन यूक्रेनी अपने देश से बाहर चले गए हैं। आधे यूक्रेनी बच्चे अपने घरों से भागने को मजबूर हुए हैं। युद्ध का एक और नतीजा यह है कि आपूर्ति-श्रृंखलाएं टूट गई हैं। इससे अनेक देशों में खाद्य संकट पैदा हुआ है और अमेरिका व यूरोप में महंगाई और ऊर्जा की कीमतों ने रियलिटी को बदतर बना दिया है। गेहूं और जौ का अभाव हुआ है, इनकी कीमतों में नाटकीय वृद्धि हुई है, जिससे खासतौर पर अफ्रीका में गरीबी बढ़ी है। युद्ध का एक और अनुमानित परिणाम तेल की कीमत है, जो पूरे वर्ष ऊपर रही है। अमेरिका में गैस की कीमत एक संवेदनशील मुद्दा होने के कारण राष्ट्रपति जो बाइडन को कीमत कम करने के प्रयास में देश के सामरिक पेट्रोलियम भंडार से लाखों बैरल तेल जारी करने के लिए मजबूर होना पड़ा है। यूक्रेन में पुतिन के दुस्साहस के चलते हजारों यूक्रेन वासी और रूसियों की मौत हुई है और दोनों देशों में लाखों लोगों का जीवन प्रभावित हुआ है। युद्ध ने अथाह दर्द दिया है और पूरी दुनिया इसकी कीमत चुका रही है। एक उम्मीद है, रूसी नेता युद्ध को वैसे ही खत्म करदेंगे, जैसे उन्होंने इसे शुरू किया था, एकतरफा। हालांकि, उम्मीद कोई रणनीति नहीं है।

24 फरवरी को यूक्रेन पर रूस का आक्रमण बारे में कई विशेषज्ञों ने भविष्याधारी की थी दिन के अंदर समाप्त हो जाएगा, अब नौवें महीने रहा है। इस अप्रत्याशित परिणाम ने रूस के विरोधाभासी और प्रतिकूल सभ्य प्रकट किए।

जिसके सात में चल रहे में दो अर्थव्यवस्था में धमाके हो रहे हैं। बेशक, रूस का सधेरेल उत्ताप प्रियावर पर है, लेकिन रूसी अर्थव्यवस्था भी अपने पैदे पर खड़ी है। इसके लिए रूस अपने विशाल ऊर्जा भंडार, मुख्य रूप से हाइड्रोकार्बन

मामले में भी प्रतिवर्धनों को बेअसर करने में चीन से सिल्ली मदद महत्वपूर्ण है। युद्ध की शुरूआत के बाद से चीन-रूस व्यापार रिकॉर्ड स्तर पर पहुंच गया है, मुख्य रूप से रूसी तेल और कोयले की चीनी खरीद के बल पर ऐसा

अनेक भविष्यावाणियां वास्तविकता बन गई हैं। जैसा कि बहुतों को आशंका थी, युद्ध ने द्वितीय विश्व युद्ध की समाप्ति के बाद से यूरोप में सबसे बड़ा शरणार्थी संकट पैदा कर दिया है। युद्ध की शुरुआत के बाद से 14.9 मिलियन यूक्रेनी अपने देश से बाहर

चले गए हैं। आधे यूक्रेनी बच्चे अपने घरों से भागने को मजबूत हुए हैं। युद्ध का एक और नीतीजा यह है कि आस्ट्रीलॉ-स्विलाएंट टूट गई है। इससे दोनों में खाड़ी संकर पैदा हुआ है और अमेरिका व यूरोप में शुरू होइ और ऊर्जा की बड़ती कीमतों ने स्थितियों को बदल दिया है। गेहूं और जौ का अभाव हुआ है, इनकी कीमतों में नाटकीय बढ़िया हुई है, जिससे खासतौर पर अफ्रीका में गरीबी बढ़ी है। युद्ध का एक और अनुमानित परिणाम तेल की कीमत है, जो पौरे वर्ष ज्यादा ही है। यूक्रेन में गैस की कीमत एक संवेदनशील मुद्दा होने के कारण गश्तिपति जो बाइडेन को कीमत कम करने के प्रयास में देश के सामरिक प्रैटोलियम भंडार से लालों बैरल तेल जारी करने के लिए मजबूत होना पड़ा है। यूक्रेन में पुराने वे दुस्साहस के चलते हाज़ेर यूक्रेन वासी और स्थिरों की मौत हुई है और दोनों दोस्तों में लालों लालों का जीवन प्रभावित हुआ है। युद्ध ने अत्यधिक दर्द दिया है और पूरी दुनिया इसकी कीमत चुका रही है। एक उम्मीद है, रूसी नेता युद्ध को वैसे ही खत्म करदेंगे, जैसे उन्होंने इसे शुरू किया था, ना। हालांकि, उम्मीद कोई रानीति नहीं है। इस को साकार करने के लिए दुनिया भर में यूक्रेन के समर्थकों को अपनी ताकत और इच्छा का करना होगा।

बहुत जरूरी है कि इन जहरीली घ्वाओं पर हमें शर्म आए

यह साल का वह समय है, जब जर्हीली धूंध राष्ट्रीय राजधानी क्षेत्र में अभीमें और साथ-सुधरे लोगों के चेहरों को देखना मुश्किल बना देती है। फिर भी, वे यहां रहने के लिए अभियास दिखते हैं। इस नववर्ष में वे विदेश में कहीं नामांकिता लेने या गोवा में घर खरीदने पर विचार करते हैं। ऐसा करते हुए वे परोक्ष या प्रत्यक्ष रूप से अपने उन साथियों को परिजनों का तिरसकर करते हैं, जो ये वेवर कारणों से राष्ट्रीय राजधानी क्षेत्र में फसे हुए हैं। ऐसे लोग दिल्ली में रहने के लिए इस साल लाखों रुपये खर्च करते हैं। अपने विशाल घर, बच्चों के स्कूल, करब, कारों और रेस्टारनं पर वे खर्च करते हैं, उनकी खर्च का एक बड़ा हिस्सा केवल इस्पाले होता है, ताकि असली भारत को वे खुद से दूर रख सकें। फिर भी, वास्तविक भारत को उनके आतीशान गड़ों से बाहर रखना मुश्किल है। खासकर जब मौसी हवा का पैर्टी घर मनुष्ठित करता है कि उत्तर भारत के वाहों, कृषि व औद्योगिक प्रदूषण बढ़कर दूने न जाए और लाखों लोगों के फेफड़ों को जहरीले तत्वों से भर दे, जिससे शरीर को कई तरह की अपर्याप्य क्षति पहुंचे।

हैं। जिन्हें अक्सर परिव्रत्र प्राणी माना जाता है और अक्सर
अन्द्रादाता कहा जाता है, उन्हें नमे खेतों में आग के खिलाफ
सरकारी कार्रवाई का कामयात्री से विरोध किया है। वे
पराली से निपटने के साफ-सुधरें तरीकों को अपनाने के
लिए मुआवजे की मांग कर रहे हैं। तब तक
प्रदूषण गल धोन्टा रहेगा। दूसरी ओर,
सत्तारूढ़ भाजा के भक्तों ने ऐसा
आभास कराया है कि पराली जलाना
ही वह कारण है कि जिससे दिल्ली का
दम घुट रख है। यह सच नहीं
है। प्रदूषण भारतीय जीवन के
कई पहलुओं का संयुक्त
परिणाम है। कुछ साल
पहले बीजिंग पृथ्वी पर सबसे
प्रदूषित स्थानों में से एक बन
गया था, पर अब दिल्ली की तुलना
में अधिक स्वच्छ है। ऐसा कैसे है, चीन
की सरकार, जिसे निरुक्त कहा जाता है,
भारत की तुलना में अधिक मानवीय है। मद्दा

वास्तव में, भारतीय राजनीति का हर अहम पहलू धूम में योगदान देता है, जिसमें आम आदामी पार्टी भी शामिल है, जो प्रूषण फैलाने वाले किसानों को लाठ-प्पार के माध्यम से यह दर्शाते हैं कि उसका बाद केवल स्वच्छ सरकार था, स्वच्छ हवा नहीं। नतीजतन, उत्तर भारत में सर्दियों की हवा को साफ करने का तरीका लोकतात्क्रिक प्रक्रिया से बाहर हो गया है। मारप कैसेड पिछले साल, बायु नियन्त्रण के बारे में बहुत विवाद योग्य था; समितियों का गठन यथा और जगनेताओं व नौकरियाओं द्वारा अच्छी-अच्छी बातें कही गईं। जाहिर है, कुछ भी काम नहीं किया गया। इस साल पंजाब में पराली जलने की घटनाएं बड़ी

यह है कि यहां राजनीतिक अक्षमता लोकतंत्र द्वारा संरक्षित है। औसत भारतीय मतदाता हवा की गुणवत्ता की बिल्कुल परवाह नहीं करता है। हमारे नेता जानते हैं कि भारत में चुनाव वायु गुणवत्ता से तथा नवीं होते हैं। जो भी हो, उनके लिए यह एक मोसमी घटना है, और आलों लोग धुध के छंटते ही प्रूषण को भूल जाते हैं। बहुतलाल, हम अक्सर कोसते हैं कि हमारा शासन कितना खराब है; पर रोचक सवाल यह है कि फिर किसी भी हमारे असाधारण अच्छी चीजों की गोंदी है? मैं इन तरीके देखता हूँ, जिससे उन भारत सदियों में होने वाले प्रूषण का समाधान कर सकता है। इसमें से किसी से भी मानव दित वो कोई अस्विधा नहीं

को हल्त करने की इच्छाराति मिल सकती है। दूसरा, दूरदर्शी व प्रभावशाली राजनेता, जो यह महसूस करते हैं कि एक रहने योग्य समृद्धि देश में राजनेता कई गुना अधिक लाभ या पैसे जुटा सकते हैं। सुधित और समृद्ध भविष्य के प्रति सजग ऐसे नेता, जीवन स्तर में सुधार के लिए आक्रामक भी हो सकते हैं। तीसरा, शर्म का राष्ट्रवाद। ऐतिहासिक रूप से, राष्ट्रवाद गर्व के रूप में सुखी होता है। यहाँ जो लोग उच्चे दबाव लगाते हैं वे बड़े समय देखते हैं, वे अपनी खासियत पर बहुत शर्मिद्या पर्याप्त महसूस करते हैं। शर्म बुद्धि का ही एक रूप है, और मैं चाहता हूं कि शर्म आए।

एलन मस्क अपनी 'चिड़िया' को देंगे कितनी आजादी

सोशल मीडिया प्लेटफॉर्म टिवटर को बेचने-खरीदने की कवायद लगभग छह महीने से चल रही थी, आखिरकर प्रीसिद्ध उड़ामी एलन मस्क को आने इस अधियान में कामयाती मिली है। उन्होंने ट्वीट किया है, 'द बर्ड इज फ़ोर्ड।' मतलब टिवटर की चिड़िया आजाद की जाती है। उन्होंने ऐसा कथा कहाँड़ वास्तव में, एक अलग सोच के तहत टिवटर चलता दिखाता था। माना जाता था कि उसका एंजेंडा वामपार्मी या लेपिस्टर है और कंजेंटिव विचारों को आगे आने की मंजूरी नहीं दी जाएगी। मस्क का इशारा इसी ओर है। अब तक जिस सोच में टिवटर जकड़ा हुआ था, उस सोच से उसे बाहर लाया जाएगा। कोई दोषयन नहीं, सबको अपने विचार सामने रखने का ढक है, अब समय यह कम टिवटर पर बेहतर ढंग से हो। इसमें मस्क कितने सफल होंगे, कहना मुश्किल है। बहरहाल, टिवटर की सौदेबाजी में औपचारिकताएं इतनी ज्यादा थीं कि सौदे में समय लग गया। सबसे बड़ा मुद्दा यह था कि एलन मस्क टिवटर के बारे में बहुत कुछ या सब कुछ जानना चाह रहे थे। उन्होंने सफाई दिया था कि जब तक एक पूरी जानकारी नहीं मिलेगी, वह सौदे के लिए आगे नहीं बढ़ेगा। वह जानना चाहते थे, टिवटर पर कितने अकाउंट हैं, कितने असली हैं, कितने नकली टिवटर

प्रबंधन ये जानकरियां मुहैया करने में आनंदकारी कर रहा था। यह बात पहले ही साफ हो गई थी, टिवटर का प्रबंधन मस्क के पश्च में नहीं है। दूसरी ओर, टिवटर के निवेशक अपना हिस्सा बेचने को तैयार थे, यद्योगि उन्हें इसके लिए बहुत अच्छे पैसे मिल रहे थे। मस्क यह

के पक्ष में बयान दिए थे। तथा, मस्क निवेशक के रूप में नहीं, सचालक के रूप में इसे अपने कब्जे में ले गए। ऐसे में, अब टिवटर के मुख्य कार्यकारी पराग अग्रवाल सहित अनेक अफसरों को जाना पड़ा है। कपनी की लोगल हेड विजया गुहे को भी बाहर कर दिया गया

G माना जाता था कि उसका एजेंडा वाममार्गी या लेफ्टिस्ट है और कंजॉन्टिव विचारों को आगे आने की मंजूरी नहीं दी जाएगी। मस्क का इशारा इसी ओर है। अब तब जिस सोच में टिवटर जड़ा हुआ था, उस सोच से उसे बाहर लाया जाएगा। कोई दोराय नहीं, सबको अपने विचार सामने रखने का हक है, अब शायद यह काम टिवटर पर बेहतर ढंग से हो। इसमें मस्क कितने सफल होंगे, कहना मुश्किल है। बहरहाल, टिवटर की सोदेवाली में औपचारिकताएं इतनी ज्यादा थीं कि सौदे में समय लग गया। सबसे बड़ा मुद्दा यह था कि एलन मस्क टिवटर के बारे में बहुत कुछ या सब कुछ जानना चाह रहे थे। उन्होंने सफ कर दिया था कि जब तक उन्हें पूरी जानकारी नहीं मिलेगी, वह सौदे के लिए आगे नहीं बढ़ेंगे।

बोलते हुए पीछे हट गए थे कि जब तक पूरी पारदर्शिता नहीं होगी, वह पैसा नहीं लगाएगे। कठुन निवेशकों अदालत त्वरे गए कि मस्क सीढ़ा करने में बक लगा रहे हैं। कोटे ने भी मस्क से कहा था, आप साप भाँय हां या न कहिए। अंतर्न-सौदे की तरीख 28 अक्टूबर तय हो रही थी। अंतर्न-निवेशकों की ओर से ऐसा दबाव पड़ा कि टिवटर प्रबंधन को झुकाना पड़ा। मस्क को संतुष्ट किया गया, तब सीढ़ा मुकम्मल हुआ। अब टिवटर में बदलाव तय है। मस्क ने पहले ही बड़े बदलाव

है, वाम विचारों लाली गड़े न ही डोनाल्ड ट्रूप को हमेशा के लिए प्रतिबंधित किया था। अब टिवटर के प्रबंधन में मस्क के ही लग बैठें। एक बात यह सामने आ रही है, जिन लोगों को राजनीतिक कारणों से टिवटर पर प्रतिबंधित कर दिया गया था, उनका वापसी होगी। टिवटर पर यही सबसे बड़ा आरोप था कि एलन प्रबंधन सारे फैसले खुद करता है। जिसको चाहा प्रतिबंधित किया, न पूछताछ न सुवार्दि का मौका। टिवटर की कोई पारदर्शिता या जबाबदेही नहीं थी।

आखिर हमने क्यों शुरू किया आरक्षण

सोमवार को अपने आदेश में सर्वोच्च अदालत ने गरीब सर्वों को आरक्षण देने संबंधी कार्यपालिका के आदेश की वैधनिकता तय कर दी थी। जिन पर स्थिति अब भी साध नहीं है। चिंता की बात यह भी है कि आरक्षण को लेकर समाज का दृष्टिकोण तेजी से बदल रहा है और समाज विज्ञानियों के अलावा शायद ही कोई अन्य आरक्षण व्यवस्था का तात्काल, दर्शनीक और नैतिक आधार जानता है। हमारे मुल्क में जो समाजिक व्यवस्था है, उसमें किसी भी अन्य देश की तरह कठुन तात्कात के कारक हैं, तो कठुन दोष के। इन गवर्डियों को दूर करने की जिम्मेदारी आजादी के बाद की पीढ़ी की थी और उन्हें संविधान नामक मार्गशील दस्तावेज भी याना याना। इसमें उन वारों समुदायों के लिए विशेष अवसर के प्रावधान किए गए, जिनको हम वाचिक कहते हैं। अपने देश में भेदभाव के चार आधार रहे हैं- लिंग भेद, जातिभेद, गरीबी-अमीरी और धर्म या धार्मिक बहुपर्यंक। आरक्षण की व्यवस्था इसीलिए गई कि जो लोग पीछे हैं या जिन लोगों के पांचों में हमने परंपराओं की जंजीर बांध रखी थी, वह जंजीर राजनीतिक समाजनाता पैदा करने से तो दूर गई, लेकिन अर्थिक व सामाजिक समाजनाता के लिए उनमें नेतृत्व-विभाग और क्षमता-विस्तार भी आवश्यक था। क्षमता-विस्तार के लिए शिक्षा के अधिकारी की जरूरत थी, तो नेतृत्व-निर्माण के लिए आरक्षण की। आज यह गरीबी का समाधान भी आरक्षण में खोजा जा रहा है, तो यह संविधान की प्रतीकूल व्याख्या ही कही जाएगी। गरीबी दूर करने के लिए रोजगार के अधिकारी की आवश्यकता है, आरक्षण की नहीं। फिर, आरक्षण की विभंगन है कि यह सर्वसंपर्कीय क्षेत्र में लागू है और विछोर्ते तीन दशकों से यह क्षेत्र सिमट रहा है एवं निजी क्षेत्र का विस्तार हो रहा है। यही कारण है कि आज आरक्षण के कारण हम सभी पीढ़ी को ऐसा कागजी पत्र दे रहे हैं। जो न खेने लायक है और न फेंकने के

The image is a composite of three distinct scenes. On the far left, there's a view of a historical building with two prominent red-roofed minarets. The middle section shows a lush green landscape with several palm trees. On the far right, the iconic Qutub Minar is visible against a clear blue sky, with other modern buildings and structures in the background, illustrating the blend of ancient and modern architecture.

સોશલ મીડિયા કો સીરિયસલી નહીં લેતી જાહ્વી કપૂર

પોશલ મીડિયા પર ચમક-દમક ભરી ઇમેજ મેનટેન કરને કે સાથ ફિલ્મોને બુદ્ધ મિડિલ કલાસ કિરદાર પણ કરને કે બારે મેં જાહ્વી કપૂર ને એક ઇન્ટરન્યૂ મેં ખુલકર બાત કીયી હૈ। માલૂમ હો કે સોશલ મીડિયા પર જાહ્વી કપૂર કી ઇમેજ બુદ્ધ ગ્લેમરસ હૈ જેબકિ ફિલ્મોને વહી દિનોને બુદ્ધ મિડિલ કલાસ ઔર ડાન ટૂ અર્થ ટાઇપ કે કિરદાર નિભા રહી હૈનું। એક્ટ્રેસ સે પૂછી ગયા કે ક્યા યહ એક તરહ કા વિરોધાભાસ નહીં પૈદા કરતા હૈ। જાહ્વી કપૂર ને બતાયા કી લોગ અક્સર ઉન્હેં બતાતે હૈનું કી જો ફિલ્મોને વો કર રહી હૈનું વો એક ખાસ બીટ વાલી હૈનું, જેવિકી ઉન્કી સોશલ મીડિયા ઇમેજ ઇસકે ઠીક વિપરીત હૈ। જાહ્વી કપૂર ને કહા- વો મુજબ બતાતે હૈનું કી અગર લોગ મુજબ લગાતાર ઉસ તરહ કે ગેટાપ મેં દેખતે રહેં તો વહી ફિલ્મોને મેરે ઇસ તરહ કે કિરદારોનો ખાસ રિપોર્ટ નહીં દેંગે। જાહ્વી કપૂર ને બતાયા કી વહ બસ ખુદ કો બુદ્ધ જ્યાદા ગણનાત્મક હોને સે બચા રહી હૈનું। ઉન્હોને કહા કી હો સકતા હૈનું કી પહલે મનીષ મલ્હોત્રા કી સાડી મેં ઔર ફિર એક સાદા કુર્તે મેં નજર આકર મેં લોગોનો કો કનપ્યૂઝ કર રહી હું લેકિન યહી તો મેરા કામ હૈ। યહી મેરી આર્ટ હૈ। એક્ટ્રેસ ને બતાયા કી વહ અપને હર કિરદાર મેં બુદ્ધ રિયલ ઔર ઓફ્શીનિયલ દિખાના ચાહતી હૈનું। હાલાંકિ વહ જેસી કિસી કિરદાર મેં દિખતી હૈનું, વૈસી વહ અસલ જિંગરી મેં નહીં હૈનું। એક એક્ટર હોના એસા હી હોતા હૈનું। જાહ્વી કપૂર ને કહા કી વહ સોશલ મીડિયા કો બુદ્ધ ગંગીરતા સે નહીં લેના ચાહતી હૈનું। ઉન્હોને બસ મસ્તી કે લિએ યહ અકાઉન્ટ બનાયા હુએ હૈનું। હો સકતા હૈનું કી અગર વહ બ્યુટ દિખેં તો 5 ઔર લોગ ઉન્કી ફોટો કો લાઇક કર લેં, ઉન્હેં કુછ ઔર બ્રાંડ સાઇન કર લેં ઔર વહ કુછ એક્સપ્રો ઇંએમાઈ પે કર પાએં।

ફેશન શો મેં મૉડલ્સ ને લિયા ગંગ્બાઈ લુક

આલિયા ભટ્ટ કી પિછળે કાંઈ ફિલ્મોને બૈક ટૂ બૈક બ્લોકબસ્ટર રહી હૈનું ઔર એક્ટ્રેસ ઇન દિનોને બેસિસબ ફેન ફોલોઇંગ એન્જોય કર રહી હૈનું। હાલ હી મેં માં બની આલિયા ભટ્ટ કી ફિલ્મ ગંગ્બાઈ કાટિયાવાડી ફિર એક બાર સુખીયોં મેં હુએ। હુએ કુછ વ્યૂ કી મલેશિયા મેં આયોજિત એક ફેશન શો મેં મૉડલ ગંગ્બાઈ લુક મેં નજર આઈ, જેસકી તથ્યારે ઇન્સ્ટેન્ટ પર ખૂબ બાયરલ હો રહી હૈનું। મેં મૉડલ્સ કો આલિયા ભટ્ટ કી ફિલ્મ ગંગ્બાઈ કાટિયાવાડી સે પ્રેરિત કુછ લુક લેને કો કહા ગયા થાયા। ઇસ પર ખૂબ બાયરલ હો રહી હૈનું। મેં મૉડલ્સ કો આલિયા ભટ્ટ કી ફિલ્મ ગંગ્બાઈ લુક મેં એક્ટ્રેસ દ્વારા પહની ગઈ સફેદ સાડી સે મેલ ખાતે થે। ઉન્હોને અપને લુક કો બાળોનું જુડ્ગ્બાનકાર, લાલ ગુલાબ થામકર ઔર બ્લૈક સંગળાસેજ પહનકર કાંસ્ટિટ કિયા। મૉડલ્સ કો ઇસ અવતાર મેં દેખકર આપકો તુરંત હી ફિલ્મ મેં આલિયા ભટ્ટ દ્વારા લિએ ગએ લુક કી યાદ આ જતી હૈનું। જહાં યે તસ્વીરે ઇન્સ્ટેન્ટ પર જાકર બાયરલ હો રહી હૈનું વહીને ઇન્સ્ટો સે એક તસ્વીર કો મિસ્સ સ્ટર મલોશિયા ને ભી શેર કિયા હૈ। ઉન્હોને આલિયા ભટ્ટ કે એક ડાયલોગ કે સાથ ઇન્સ્ટો તસ્વીરો કો શેર્યાર કિયા- ઇન્ઝ્ઝ્યુન્ટ સે જીને કા, કિસી સે ડાને કા નહીં। એક યૂઝર ને ઇસ પોસ્ટ પર કામેટ કિયા- બિલકુલ ગંગ્બાઈ જેસી હી ખૂબસૂરત લગ રહી હો। બતા દેં કી ફિલ્મ ગંગ્બાઈ કાટિયાવાડી કા નિર્દેશન સંચય લીલા ભંસાલો ને કિયા થાયા। કંગાના રન્નોતે કે વિરોધે ઔર નિંદા કે બાવજું ફિલ્મ બ્રોક્સ ઑફિસ પર જબરદસ્ત બિજનેસ કરને મેં કામયા રહી થીયા। યાહું ફિલ્મ ફરવરી 2022 મેં થિએટ્સ મેં રિલિઝ હુએ થીયા।

સાજિદ ખાન સે ઝાગડે કે બાદ આયા ગોરી કે બોયફ્રેન્ડ કા રિએક્શન

બિગ બોંસ 16 મેં વર્ક બઢને કે સાથ અબ ખિલાદિયોની ગુસ્સા ઔર ફાર્સ્ટેશન બી બઢતી નજર આ રહી હૈનું। ઇસ ગુસ્સે કા સીધી ફલ્ક ઘર કે માલૈલ પર નજર આ રહી હૈનું। સાજિદ ખાન જિન્હોને શુરૂઆતી કુછ હફ્તોને તક દર્શકોને કો ખૂબ હંસાયા, વો અબ ઘર મેં ચીખના-ચિલ્દના કરતો નજર આતે હૈનું। સાજિદ ખાન ને હાલ હી મેં કટેસ્ટેટ ગોરી નાગોરી પર ચોરી કા આરો લગાયા થાયા જિસબે બાદ ગોરી કે બોયફ્રેન્ડ કા રિએક્શન આયા હૈનું। સાજિદ ખાન ને ગોરી નાગોરી કો જમકર લતાડી થાયી ઔર કર રહી હૈનું, ઇસે ક્યા કર રહી હૈનું હું અંધે હૈનું। અબ ગોરી નાગોરી કે બોયફ્રેન્ડ સની ચૌથી ને ઇસ પ્રેરિત નિપટાને નહીં આઈ હૈનું। વો એક કટેસ્ટેટ હૈનું ઔર ગોરી ભી કટેસ્ટેટ હૈનું। તો વો એરો ઉપ્પીદ ક્રીક્યો કરતો હૈનું કી ગોરી ઉપ્પીદ કામ કરેગો। સની ચૌથી ને કહ્યું, મુજું લગતી હૈનું કી એક બાર એક ડાયલોગ કે સાથ ઇન્સ્ટો તસ્વીરો કો શેર્યાર કિયા- ઇન્ઝ્ઝ્યુન્ટ સે જીને કા, કિસી સે ડાને કા નહીં। એક યૂઝર ને ઇસ પોસ્ટ પર કામેટ કિયા- બિલકુલ ગંગ્બાઈ જેસી હી ખૂબસૂરત લગ રહી હો। બતા દેં કી ફિલ્મ ગંગ્બાઈ કાટિયાવાડી કા નિર્દેશન સંચય લીલા ભંસાલો ને કિયા થાયા। સાજિદ ખાન ને ગોરી નાગોરી કો જમકર લતાડી થાયી ઔર કર રહી હૈનું, ઇસે ક્યા કર રહી હૈનું હું અંધે હૈનું। અબ ગોરી નાગોરી કે બોયફ્રેન્ડ સની ચૌથી ને ઇસ રહું ગમલે પર કહ્યું, મૈ ચાહતું હું કી ગોરી સાજિદ કે મુંહ પર ઉંફે યાં બાબા કિરાત કે વહ ઇસ પોસ્ટ પર કામ નિપટાને નહીં આઈ હૈનું। વો એક કટેસ્ટેટ હૈનું ઔર ગોરી ભી કટેસ્ટેટ હૈનું। તો વો એરો ઉપ્પીદ ક્રીક્યો કરતો હૈનું કી ગોરી ઉપ્પીદ કામ કરેગો। સની ચૌથી ને કહ્યું, મુજું લગતી હૈનું કી એક બાર એસા હો જાએના તો સાજિદ કો અપની ગલાની કા અહસસ હોણા। ઉન્કા અબ કિરાત કિરાત ને તથા નિભાને કા સવાલ હૈનું। નિભાને કા નિભાને નિભાને કા સવાલ હૈનું તો ઉન્કે એક કટેસ્ટેટ હૈનું। તો વો એરો ઉપ્પીદ ક્રીક્યો કરતો હૈનું કી ગોરી ઉપ્પીદ કે વહ શિવ ઔર એમસી સ્ટેન કો દોસ્તી નિભાને કા સવાલ હૈનું તો ઉન્કે બોયફ્રેન્ડ સની ચૌથી ને ઇસ રહું ગમલે પર કહ્યું, વહ ફિનાલે એપિસોડ તક નહીં પણું પણેણી। ઉન્કે ચક્કર મેં કિન્ને દિન રહું ગમલે પર કોઈ લોગોનો કો દિખાના ચાહેદે કી ગોરી એક ઇન્ડિવિજઅલ વ્યાયસ હૈનું ઔર અપને ખુદું કે દમ પર ખેલ સકતી હૈનું।

મહેશ ભટ ચાહ્તે થે કી આલિયા કી બેટી હી હો

આલિયા ભટ્ટ ઔર રણાંજિલ કપૂર હોને હું હોયું હૈનું। દોનોને કાફી સમય સે ઇસ ઘંની કા ઇંતજાર કર રહે થે ઔર અબ ઇલ ખુશી કે આને કે બાદ દો

